

Stortingskandidat Per Kristian Skulberg:

Tale til Østfold Senterpartis fylkesårsmøte i Fredrikstad den 7. februar 2009.

Vi vil oss et land sa motstandsbevegelsen under krigen.

Vi vil oss et land, i Senterpartiet!

Et land som vi bruker, og der vi kan ta hele landet i bruk. Bo over alt i landet det er beboelig. Leve i pakt med naturen, på den og av den og framfor alt høste av alle de goder og rikdommer dette landet gir. Denne fruktbare landbremmen med Golfstrømmens bioproduksjon som gir fiskeressurser uten sidestykke i verden.

Steinur? Pottitland? Å nei du! Eller kanskje ja? Er ikke Rygges og Rådes potetjord noe med det fineste vi har? Og fjellets jakt og fiskemuligheter i verdensklasse? Jo visst!

Vi vil oss en verden i Senterpartiet!

En verden som bærekraftig høster det land og vann gir. En verden som tar vare på den tynne atmosfæren sin og som handler slik at klimakrisa løses. En verden der mennesket står i sentrum og der enkeltmennesket har verdi. En verden der det blir slutt på kynisme, undertrykking, uskikker og folkemord. En verden som fordeler godene, det være seg mat, medisiner, trosfrihet og kjærlighetsfrihet.

Vi vil oss en verden som gir nasjonene rett til egen matproduksjon, ganske enkelt fordi det er den eneste måten å fø folk på og å holde jord og land i hevd.

En verden der vi verner artene fra utryddelse og sørger for at regnskogene kan forbli genbanken for kloden vår.

Senterpartiet vi at vi alle snart må forstå at vi er i samme båt, på denne jorda.

Vi vil oss et Østfold i Senterpartiet

Et Østfold der vi får øynene opp for hva vi har: Et vakkert og rikt kulturlandskap, med noe av den mest fruktbare jorda i hele landet. Der vi ser at vi har levende og tradisjonsrike byer med en imponerende kulturhistorie. Vi er flittighetsfylke nummer én, gjennom den industritradisjonen vi har.

Kunnskapsfylket! Østfold skal være Norges California, sa Sven G. Eliassen. Selvsagt har han rett. Det skal han få, med Senterpartiets hjelp.

For det er slik at ”kunnskap skal styre rike og land”. Og Senterpartiet vet at vi trenger all den kunnskapen du kan lære på skolen. Men ikke bare det: Vi vet at

vi trenger også all den kunnskapen vi ikke kan lære på skolen. På de punktene er vi i senterpartikretser gode tradisjonister.

Og vi i Senterpartiet vil være garantister for at vi tar vare på de verdiene og den arven de etterlot seg, de som gikk foran. Vi skal ta vare på og videreutvikle det solidaritetssamfunnet de møysommelig bygget opp.

Nå gjelder det å holde på det vi har! Nå skusler vi ikke det bort med farlige eksperimenter.

Vi trenger et helhetssyn og et helhetsgrep i Østfold. Til det må en ha erfarne folk. Folk som ser at vi må ta vare på matjorda vår. Folk som ser at det landet som er bygd skal brukes. Folk som ser av vi skal høste og verne og forvalte i den rette blandingen. Slik at det blir plass til folk og liv og virke, samtidig som vi handler bærekraftig. Holdbar utvikling heter bærekraft i svensk språkdrakt.

Vi trenger folk som ser at det må satses i byene. Som ser at transportsystemene må moderniseres. Som ser at byene kan bli perler til glede for hele fylket. Vi trenger folk som får slutt på den idiotiske konflikten mellom by og land. Som kan løfte Østfold opp til å bli en skinnende knapp på verdensvesten, som det står i Per Gynt.

Den knappen skal hete: Ikke forbruke mer, men forvalte bedre. Og den knappen skal hete stolthet og glede over det Østfold ”der livet virkelig finner sted”.

Nå skal vi vinne et valg, så vi kan la *vår* kunnskap og *våre* verdier prege styringen av landet.

Styre og stell, het det forresten i gamle dager. Ja for landet vårt, det skal styres og stelles. Det er Senterpartifolk særdeles gode på.

Men det hjelper ikke, hvis det bare er *vi* som tror det. Jobb nummer én blir å få folk i by og bygd i Østfold til å tru det samme.

Obama vant valget fordi fotfolka hans gikk fra dør til dør, på gammeldags vis. Som så at skal du fange til deg velgere, da må du fenge!

Vi som er så heldige å bo i et land der vi tar kampen med ord og penn, vi skal prise oss lykkelige. Samfunnskampen skal skje ved ordets makt og ikke ved å

skyte hverandre. Men da må vi også delta i den store og fortløpende samfunnsamtalen. Den stilner av, hvis ikke du, ja nettopp du sier noe, og deltar.

Vi vil oss et land som er frelst og fritt

Og ikke sin frihet må borge.

Vi vil oss et land som er mitt og ditt,

Og dette vårt land heter Norge.

Og har vi ikke det land ennu

så skal vi vinne det jeg og du.

Og har vi ikke det land ennu,

så skal vi vinne det jeg og du.

....

Og vi har det ikke ”helt ennu”. Fordi vi må vinne det hver dag! Det er derfor vi er her.

Vi trenger ikke mer av det EU står for, men mindre.

Vi trenger ikke mer av det WTO står for, men mindre.

Vi trenger ikke mer av den globaliserte rovkapitalismen høyrekreftene står for, men mindre!

.....

Finanskrisa

Senterpartiet står for gamle, sunne økonomiske prinsipper om at det må være realverdier som skal legges til grunn for økonomien. Vi vet at det er kun tre måter å bygge opp varige finansverdier på:

- hardt arbeid
- beskjedent forbruk
- reinvestere overskudd i ny virksomhet

Hadde verden hørt på Senterpartiet og likesinnede hadde vi sannsynligvis sluppet det vi nå står oppe i. Og finanskrisa er ikke over, alt tyder på at mer vil komme. Vi er nok bare i begynnelsen. Fri flyt, hørte vi, var det som skulle til. Bare pengeflytterne fritt og uten reguleringer kunne få lov å holde på med sitt uten folkevalgtes innblanding, da skulle verden bli rik og alle bli lykkelige. Vi så hvordan det gikk. Det gikk fryktelig galt, i en verden der det antakeligvis ikke

var noen grunn til at det skulle gå galt hvis ikke grådigheten blant de få hadde fått råde fritt. I valgkampen må vi kunne få lov til å minne om det, der det er naturlig.

Blårussen har aldri likt Senterpartiet. Det bør de nå se å gjøre. Men det må det også bli vår jobb å bringe til torgs det vi har å fare med.

Ny miljøvernpolitikk

Jeg vet ikke om noe annet parti som har i seg alt det som trengs: Beina på bakken, blikket oppover og framover, forvaltertanken, høstingstanken, gleden over dagen og omtanke for våre etterkommere. Ja, hvorfor kjemper vi? Jo det er fordi vi tenker på dem som kommer etter. Og vi har mye å kjempe for.

Senterpartiets Per Borten hadde kunnet oppnevne verdens første miljøvernminister, hvis ikke Helge Seip hadde vært så vrang. I det historiske hjørnet bak i salen er Ressursutvalgets innstilling utsilt som et av Senterpartiets klenodier. Det var Borten og Senterpartiet som var blant dem som tidligst tok opp i seg alvor et fra Rachel Carsons banebrytende bok ”The Silent Spring” tidlig på 60-tallet.

Senterpartiet har en stolt miljøhistorie. Det er leit at vi ikke fikk lang nok tid i regjeringskontorene i tida etter Borten-regjeringen til å utforme miljøpolitikken på den måten vi mener tjener landet best.

Jeg vil jobbe for at vi må få en helt ny miljøpolitikk.

Fred kan bare bygges nedenfra. Folkestyre kan bare bygges nedenfra. En tjenelig miljøpolitikk kan bare bygges nedenfra. Den må bygge på ekte kjærlighet til land og klode, gård og grend, by og bygd, folk og fe og alle de skapninger der vi mennesker bare er en liten del. Men vi er der vi og, og Senterpartiets miljøpolitikk har alltid vært en *humanorientert miljøpolitikk*.

Miljøpolitikken må ikke være slik at den oppleves å bli tredd ned over hodene på folk. På den annen side, vi må ha et sentralt sikkerhetsnett; som fungerer.

Det hender at lokalsamfunnet er i ferd med å skusle bort verdier en ikke har sett betydningen av. Jordvernet er ett eksempel. Uten et sentralt sikkerhetsnett for jordvernet hadde tankeløsheten vunnet fram enda flere steder. Men bruken av det sentrale sikkerhetsnettet, skal bare være unntaket og ikke regelen.

Når folk får se hvor rike de egentlig er, og hvilke enestående natur- og kulturverdier vi har, da blir det fort lettere å forvalte arven vår på en god måte – og attpå til overlevere den i enda bedre stand til våre etterkommere.

Det er fortsatt min mening: det spiller stor rolle hvem som leder et departement. Det er fortsatt min mening at Senterpartiet er aller best til å styre arealforvaltningsdepartementene, dvs. kommunal, landbruk og miljøverndepartementet. Hvis ikke vi klare å avløse SV i

Miljøverndepartementet etter Soria Moria II, da har vil gjort ei kjempetabbe. Det er den type departement hvor det hver dag fattes en rekke skjønnsavgjørelser. Der må en derfor ha folk som ”skjønner” og kan ”utøve godt skjønn”. I andre departementer er det bare å betale, så kommer sakene av seg sjøl. Der er det ikke så viktig for Senterpartiet å være. Vi bør være der det trengs vett og klokskap hver dag i de store og små saker.

Nye helsegrep

Helsedepartementet var et slikt ”mye for penger-departement” før i tida. Men nå er det på høy tid med nye grep det feltet. Det kommer ikke nok helse ut av alle helsekronene! Tragedien er at etter at Høyre og Arbeiderpartiet presset gjennom den statlige helsereformen, har utgifter i mangemilliardklassen økt på hvert eneste år. I tillegg har det blitt et byråkrati uten like. Folk er frustrerte, og ikke det minste mer fornøyde. De har heller ikke grunn til det.

Hva skjer når fastlegen søker en pasient til undersøkelse på sykehus? Jo, pasienten får et brev om at han skal få et brev! Og sånn fortsetter det.

Sykehuslegene sitter og fordeler den store bunken i ”de som har rett til helsehjelp” og de som ”ikke har rett til helsehjelp”. Ofte kan det synes slik, at når det er gjort, da har dagen gått.

Folk ba ikke om ”rettigheter”, men utredning og behandling!

Her må nye grep til, for vi vet, at er bare hardt arbeid og ikke byråkratiske grep som løser problemer.

Nå må det framover satses på helsetjenesten i kommunene: hjemmesykepleien, psykiske helseteam, forsterkede sykehjem, flere sykehjemsleger og bedre muligheter for fastlegene til å kunne løse sine oppgaver.

Kommunehelsetjenesten er og skal være bunnplanken i helsevesenet. Signalene fra Dagfinn Sundsbø og helseministeren er fortrøstningsfulle. I så fall er den rødgrønne regjeringen den første som gjør grep i riktig retning.

Mitt prosjekt, hva er det? Jeg vil formulere det slik:

Det folk sliter med, skal de få hjelp til!

Jeg tror at jeg hører med til dem som virkelig vet hva folk sliter med bortover. Det vil jeg legge til grunn for alt mitt politiske arbeid.

Det betyr at kommuneøkonomien må være romslig, for det er den som er krumtappen i folks hverdag, nest etter familien.

Skjemaveldet og endringstyranniet må jeg også berøre.

Nå, folkens, har det gått så langt at selv byråkratene knekker sammen! ... Under stadige systemendringer og strenge kontrollrutiner gir *de* også opp med sykemeldinger eller skifte av jobb. Når ikke de klarer intrikate regelendringer, hva da med oss?

Vi sitter etter hvert med så mange skjemaer og rapporteringer at folk får ikke lenger gjort jobben sin, spør du meg. ...

Byråkratene er redde for å ta beslutninger fordi vi har utviklet nitidige kontrollregimer som gjør både byråkrater og oss brukere usikre.

En masse idiotiske EU-regler lager meningsløse problemer i hverdagen. Og de reglene EU ikke finner på, det klarer vi visst å finne på sjøl også.

Skolen sliter med masse skjemaer og fylkeslegen følger med på at sykehusene følger reglene om prosedyre og frister. Det er ikke mange som spør hvordan det *går* med eleven, bare lærerne leverer skjemaer etter oppskriften. Det er ikke mange som spør om hvordan det gikk med pasienten: om han ble frisk eller hvordan han opplevde sykehuset. Legalitetskontroll heter det så fint. Det er viktig.

Jeg synes vi heller bør bli mer opptatt av hvordan det går med folk enn bare å kontrollere prosess; som om det var livets mening.

Om det nytter å gjøre noe med dette? Ja, jeg mener det, selv om jeg innser at det nok er lettere å løse verdens klimakrise.

Politikere på toppen må skjønne at nå har vi nådd ei tålegrense for folk. Jeg skal aldri lage en lov eller forskrift mer før jeg har spurt meg 10 ganger: trenger vi denne forskriften? Hvis ja, så la det gå, ellers ikke.

Vi må stille oss spørsmål med om den nitidige legalitetskontrollen har tatt overhånd og om det har blitt slik at det beste har blitt det godes fiende.

Vi folkens, skal komme tilbake med mer om dette videre i valgkampen, hvis dere vil!

To ord om SV.

SV er ikke noe problem for Senterpartiet, med mindre vi lager det til et problem sjøl. At de av og til kan være utrolige upraktiske innimellom er deres problem. Jeg tenker på at SV ikke så sjelden klarer å definere åpenbare seire som tap. Men igjen, det får jo være deres problem. Det er da pressen sier at Senterpartiet har styrt landet før og vet at samspill og samarbeid dreier seg om å gi og ta. Det vil jeg at dere også skal huske på, når vi må godta at vi ikke får alt som vi vil, vi heller. Det er det vi skal svare når noen går på oss og er skuffet i enkelte saker.

SVs og Venstres miljøpolitikk er etter min mening alt for gammaldags og det kan virke som om noen i SV mener at bare veiene blir dårlig nok, så vil noen selge bilen sin og redusere privatbilismen på den måten.

I Senterpartiet vet vi at uten bedre veier stopper Norge.

At det ikke er akseptabelt å la bilen gå på forurensende fossilt brensel stort lenger, det er en annen sak. Vi satser på at forskningen verden over skyter fart og at det bare er et tidsspørsmål før framtidsrettede løsninger kan finnes.

Senterpartiets regjeringssamarbeid

Jeg ønsker å stå som et sannhetsvitne for dere når det gjelder samarbeidsutfordringer for Senterpartiet. Jeg som har jobba for Senterpartiet i regjeringen Willoch, Syse og Bondevik I kan fortelle mye om hva vi måtte slite med for å få gjennomslag for våre saker. Liv Signe bekreftet seinest forrige helg, at selv om samarbeid alltid er krevende og medfører kontinuerlig innsats, er det i dag et svært godt samarbeidsklima i den rødgrønne regjeringen.

Da har Dagfinn Høybråten mye større utfordringer.

Sist søndag gikk han ut og sa at han vil ha mer statlig styring av markedskreftene og varsler kamp mot Høyres skattelettepolitikk.

– Markedstenkningen har tatt helt over, sa han til Aftenposten sist helg. Han erkjente at et eventuelt regjeringssamarbeid med Høyre dermed kan bli utfordrende.

- Jeg utfordrer det verdikonservative Høyre, det som ikke er så opptatt av kroner og øre, og av kalkulatoren, sa Høybråten.

Det Høyre kommer han aldri til å finne!

Så når noen klager på verdiprofilen til Senterpartiet – og det kommer som oftest fra Kristelig Folkepartikretser, da er det dette vi skal svare: Vi har tatt de virkelige etiske utfordringene på alvor ved å gjøre noe med de rammene som krever innsats utenfor privatsfæren. Der er vi i bedre selskap enn det Kr.F er.

EU

EU-spørsmål er like aktuelle som før, ja kanskje mer enn på lenge. Jeg har stilt meg spørsmålet: Har det nå gått så mange år siden 72 og 94, og verden har endret seg så mye, at det kanskje er riktig å endre standpunkt ved neste korsvei?

Jeg vil jo gjerne at standpunktene mine skal være oppdaterte, reflekterte og fordomsfrie. Jada, jeg har vært innom tenkeboksen et øyeblikk. Bondevik er visst der enda.

For meg har problemstillingen blitt enda enklere enn den var i 72 og 94. For grunnlovspartiet Senterpartiet, er saken enkel.

Grunnlovsfedrene på Eidsvoll ga oss Europas eldste grunnlov i fortsatt bruk og Christian Frederik hjalp den fram, forvaltet den godt og satte seg selv til side for å bevare 17.-maigrunnloven og det norske folks frihet og råderett.

For snart 200 år siden fikk folket rett til gjennom valg å peke ut ”folkets kårne”. Den avgjørende lakmustesten på et styresett er om folket kan kaste sine ledere i valg. Det er det som er egentlig definisjonen på demokrati.

Da George Washington hadde vunnet over britene i The American Revolution kunne han ha blitt konge om han ville. På den tiden var det i praksis til hinder for et levende folkestyre og han takket nei. Han var så prinsipiell at han sa fra seg embetet som øverstkommanderende for de væpnede styrker mens han hadde parlamentariske oppgaver, så ingen skulle kunne hevde at det forelå et juntastyre. Og da han hadde sittet som president i 2 perioder, ville folke endre konstitusjonen så han kunne gå på sin tredje. Men han ville vise at demokratiet har ikke skjedd fyllest, før du viser at du gir makta fra deg, frivillig og fredelig.

Et forbilde for oss, også i vår tid? Uten tvil!

Wergeland var en énmanns folkeaksjon som i tjue år reiste rundt og fortalte folk at vi var utrolige lykkelige som hadde fått en liberal grunnlov som ga folk rettigheter og muligheter de aldri hadde hatt før.

For to hundre år siden hadde vi sanne liberalere som var ekte demokrater og som ville og gjorde folk vel.

Og hvordan er så da med Europaunionen. Kan folkene der kaste sine ledere i valg?

Skulle da jeg, som far, frata min barn og deres barn muligheten til å kaste sine ledere i valg? Den retten vi fikk i 1814! Også skulle jeg skusle bort deres mulighet ved å stemme for et demokratisk underskudd? Nei, ikke tale om! Den byrden vil jeg ikke legge på meg selv. Egentlig er dette ene forholdet nok, for å vite om en skal stemme ja eller nei til EU.

Når vi blir utfordret skal vi svare: Det dreier seg om handlefrihet og folkestyre. Men er ikke EU en miljøpådriver da? Nei det er ikke det, det er en vekstmaskin. EU er for lite for de store miljøproblemene, for de er globale.

og

EU er for store for de små miljøproblemene, for de er lokale.

Jammen klimapådrivere høres det ut som de er, med saftige reduksjonstall for utslipp.

De *er* ikke klimapådrivere. Utslippsreduksjonene er store fordi avdanket forurensende industri ikke hadde livets rett verken i det østlige Tyskland eller andre steder.

Og en liten ekstratest til slutt: I 1994 sa både Per Kristian Foss (han som vil bli statsminister) og Jan Petersen at de ville inn i EU, for da ble det lettere å få gjennomført Høyrepolitikken.

Var det det verden trengte mer av akkurat nå da? Nei ikke akkurat. Pengeflyttere uten moral og langsiktig tenking – det trenger vi ikke!

Senterpartiet ser 3 kriser

Fianskrise, klimakrise og matvarekrise i verden. De to første har jeg allerede berørt.

Vår statsråd Lars Peder Brekk lander om fem timer etter å ha deltatt på den internasjonale Dehlikonferansen for bærekraftig utvikling. Det får vi høre om i morgen når han kommer på Regjeringens vegne.

Stadig stilles spørsmålet: Kan jordbruket fø verden? Ja, hvem skal ellers gjøre det? Svar avgitt.

Vi tror på retten til en nasjonal matproduksjon, for liv og helses skyld. Det er ikke så mange andre som tror på det, at det er den beste måten å bekjempe sult og fattigdom på. Men de må begynne å tenke om igjen.

Det var jordvernet som førte meg inn i politikken. Det var på det grunnlaget vi stiftet Spydeberg Senterungdom i 1972. Det er derfor vi har Anne-Kari Holm som fylkeslandbruksstyreleder! Over 3000 mål prima dyrkingsjord vil de bygge ned! Anne-Kari sa nei! Det nei et kan gi det sentrale sikkerhetsnett et muligheter til å tenke globalt og handle lokalt. Hun har med rette blitt lagt merke til.

Read my name synger den engelske poeten. ”Jeg var her!”

Hvis vi får våre barn til å skjønne at de ved sitt blotte nærvær har betydd noe, har utgjort en forskjell, da har vi skapt varme. Hvis vi får våre venner til å tro på at de på sin livsreise har skapt mye av varig verdi, at de faktisk betydde noe for verden, om det så bare var i det små, det som er aller viktigst, da må de få lov til å tro sitt liv som nevneverdig. For det er det!

Vi som er her, vil at det vi driver med ”skal være av betydning”. Innerst inne ønsker vi som er så privilegerte at vi er her på denne februarlørdag i 2009, at vi er med på noe som rett og slett er viktig.

Det er det, det var det Eidsvollsmennene sørget for at skulle bli mulig, og vi er stolte av det. Og Senterpartiet skal hegne om denne nasjonale og universelle verdien.

Vi som er her, Østfold Senterparti, veit at Norge, det skal bygges nedenfra!

Vi, Østfold Senterparti, skal utvikle et samfunn av frie, selvstendige mennesker, som med tro på egne evner, tar ansvar for sitt eget liv, for fellesskapet og for natur og miljø.

Vi i Østfold Senterpart veit at vi har det som skal til for å foredle den arven vi har fått, til etterkommernes beste.

Det er *det* landet vi vil oss.

Aleine går det ikke å kjempe det fram, men står vi sammen, kan vi i fellesskap klare det.

Godt valg!